

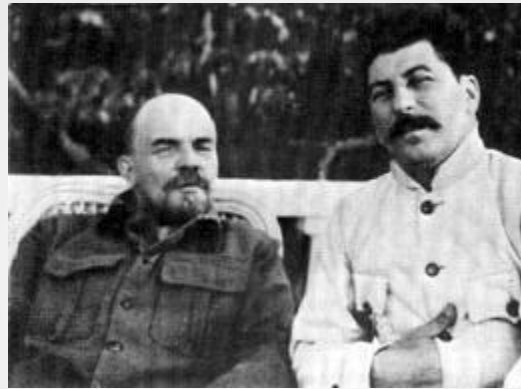
СРСР в 1928-1939 рр.

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу.
Сталінський план «соціалістичного будівництва»

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

1921 р. - хвороба В. Леніна. Й. Сталіна призначено посередником у спілкуванні В. Леніна з ЦК

1921 р. –
резолуція Х з'їзду РКП(б)
«Про єдність партії»

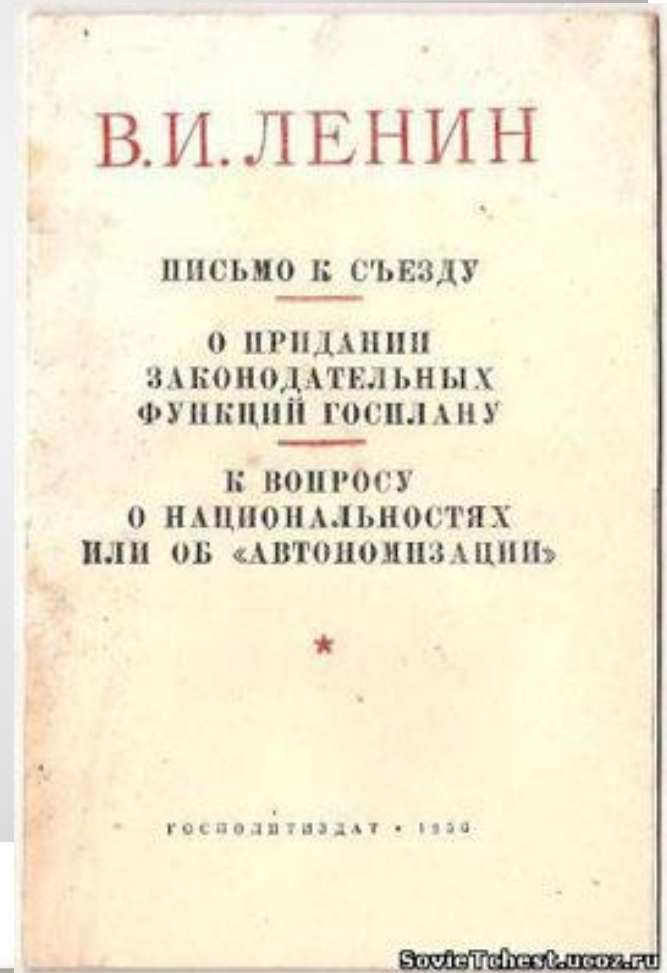
Підвищення ролі
партійного апарату.
Посилення централізації

1922 р. – запровадження
посади генерального секретаря
РКП(б)

Обмеження і згортання внутрішньопартійної демократії.
Боротьба за владу

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Занепокоєння вождя схильністю Сталіна до деспотизму знайшло свій вияв у «Листі до з'їзду», в якому Ленін рекомендував зняти його з посади генерального секретаря ЦК РКП(б)

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Вказівки, кого вважати спадкоємцем, Ленін не залишив. Лише одна певна вказівка була в його «заповіті»: посада генерального секретаря дає Сталіну дуже велику владу, небезпечну при його грубості (небезпечно це було, на думку Леніна, лише в стосунках Сталіна і Троцького, а не взагалі).

21 травня 1924 р., за 2 дні до офіційного відкриття з'їзду

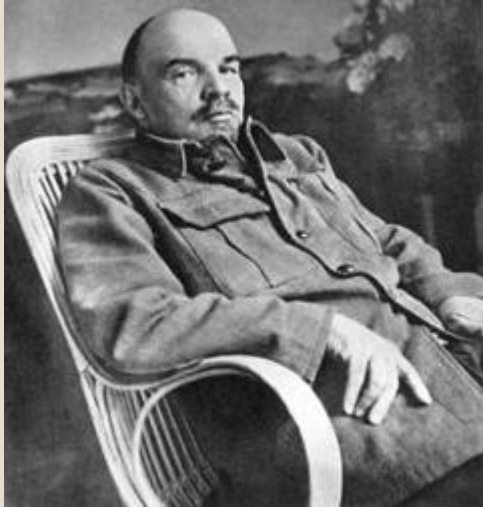
– Що ж, я дійсно грубий... Ілліч пропонує вам знайти іншого, який відрізнявся б від мене тільки більшою ввічливістю. Що ж, спробуйте знайти.

– Нічого, – відповідав з місця голос одного з тодішніх друзів Сталіна. Нас грубістю не налякаєш, вся наша партія груба, пролетарська

Домовилися між собою, що Сталін обіцяє виправитися, – тим справа і закінчилася.

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

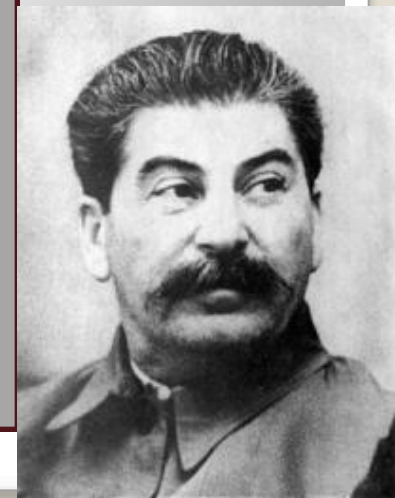
Лист до Л. Троцького, продиктований В. Леніним своїй дружині Надії Крупській, став приводом до конфлікту між ним і Й. Сталіним.

Лист В. Леніна Й. Сталіну від 5 березня 1923 р.:

«Шановний товаришу Сталін! Ви мали грубість покликати мою дружину до телефону і вилаяти її... Я не маю наміру забувати так легко те, що проти мене зроблено, а нема чого їй говорити, що зроблене проти дружини я вважаю зробленим проти мене. Тому прошу Вас зважити, чи згодні Ви взяти сказане назад і вибачитися, або волієте порвати між нами стосунки.

З повагою В. Ленін»

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

21.01.1924 - смерть В.Леніна.
Головні претенденти на владу

Й. Сталін

Л. Троцький

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Й. Сталін
Л. Каменєв, Г. Зінов'єв

1923 р.

Боротьба з «лівою опозицією»

(Л. Троцький)

Опозиція - протиставлення одних поглядів чи дій у політиці іншим; партія або група, що виступає врозріз з думкою більшості або з панівною думкою і висуває альтернативну політику, інший спосіб вирішення проблем.

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

1925 р.

Боротьба з «ноюю опозицією»

Й. Сталін
М. Бухарін, О. Риков

Л. Каменєв, Г. Зінов'єв

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Й. Сталін
М. Бухарін, О. Риков, В. Томський

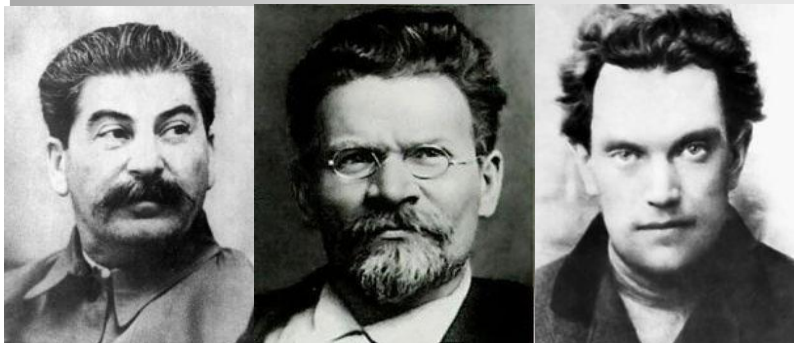
1926 р.

Боротьба з «об'єднаною
опозицією»

Л. Каменєв, Г. Зінов'єв, Л. Троцький

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Й. Сталін
М. Калінін, В. Куйбишев

1928 р.

Боротьба з «правим ухилом»

М. Бухарін, О. Риков, В. Томський

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

1929 рік – остаточна перемога Й. Сталіна в боротьбі з ленінськими соратниками за владу

Йосиф Сталін (Джугашвілі)
(1879 - 1953)

- Народився в м. Горі (Грузія)
- Освіта – Тифліська духовна семінарія
- Професійний революціонер
- Член ЦК РСДРП з 1912 р.
- У жовтні 1917 р. брав участь у більшовицькому перевороті
- Нарком у справах національностей першого Раднаркому
- У роки громадянської війни перебував на військово-політичних посадах у Червоній армії
- Відкликаний Л. Троцьким і призначений членом Реввійськради РСФРР
- З 1922 р. – генеральний секретар ЦК партії

Перемога Й. Сталіна в боротьбі за владу

Причини встановлення режиму особистої влади Й.Сталіна

Відсутність традицій політичної демократії в країні

Низький рівень громадянської політичної культури населення в СРСР

Відсутність реальних демократичних свобод

Зосередження політичної влади в руках однієї партії

Сакральний характер менталітету суспільства

Невисокий інтелектуальний рівень керівництва ВКП(б), обмеженість його політичної культури

Внутрішня природа Радянської влади (диктатура класу, партії, можливість диктатури особи)

Побудова командно-адміністративної системи в державній економіці з широкою централізованою системою управління

Основний метод встановлення та підтримки сталінського режиму – тотальний контроль над суспільством та постійний терор проти всіх його верств

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

Модель соціалістичного будівництва

Індустріалізація
(створення економічної основи соціалізму, його матеріально-технічної бази)

Колективізація
(переведення селянства від індивідуального господарства до колективного виробництва)

Культурна революція
(докорінний переворот у духовному розвитку країни, головною метою якого проголошувалося утвердження марксистсько-ленінської ідеології, створення соціалістичної культури, формування нової «радянської» людини)

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

1929 р. – відхід від НЕПу.

Утвердження сталінського тоталітарного режиму

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

1929 р. – відхід від НЕПу.

Утвердження сталінського тоталітарного режиму

Збільшення адміністративного апарату

Концентрація влади в Москві

«Теорія» загострення класової боротьби у ході соціалістичного будівництва

Репресії безневинних людей

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

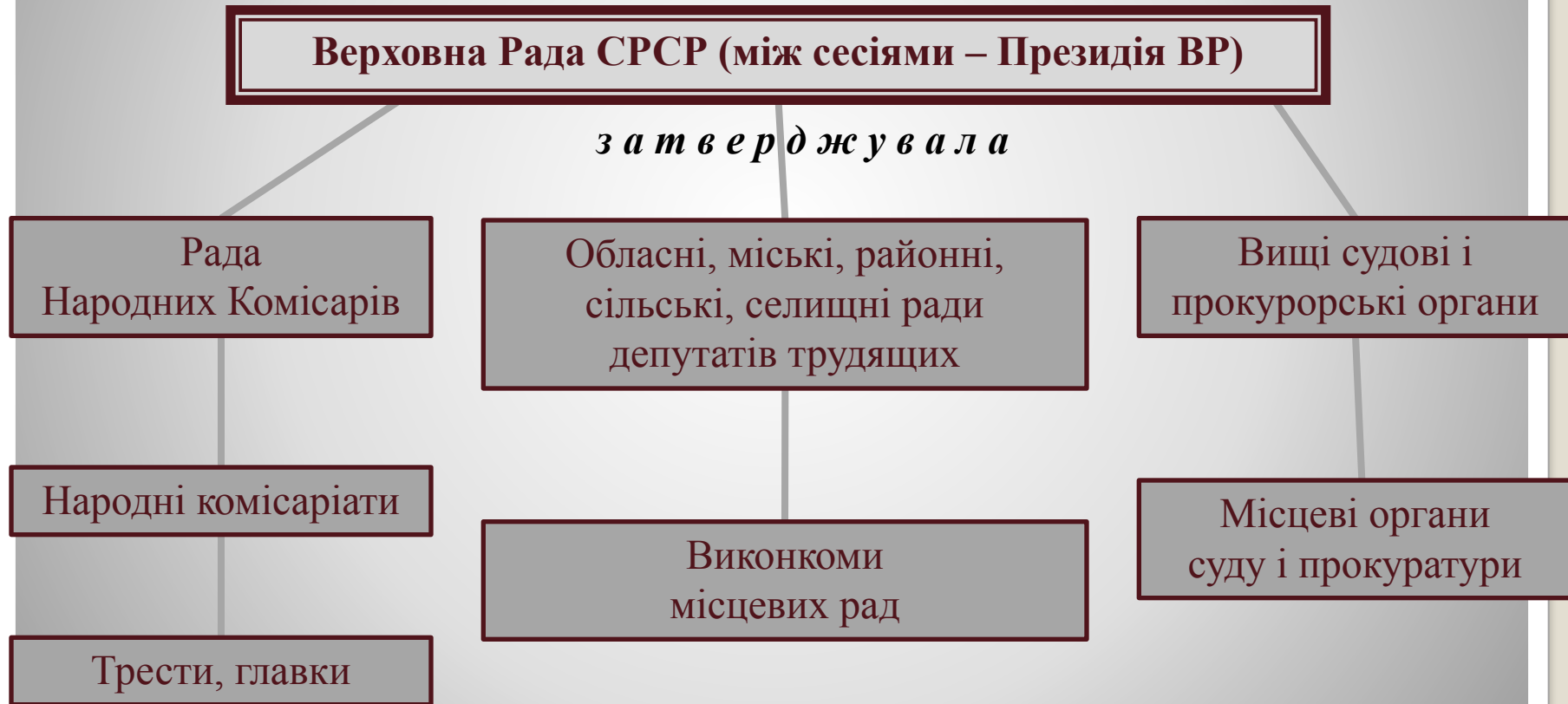
5 грудня 1936 р. затверджується «сталінська» Конституція СРСР

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

Система політичної влади за Конституцією 1936 р.

Сталінський план «соціалістичного будівництва»

Розподіл реальної влади в СРСР

ЦК ВКП(б)

визначав склад і контролював діяльність

Республіканські, обласні, міські, районні комітети партії, партійні комітети і ланки на підприємствах, у колгоспах, державних установах, закладах освіти, науки, культури, творчих спілках, громадських об'єднаннях

Верховна Рада СРСР, Верховні Ради союзних республік, місцеві ради

Рада Народних Комісарів, РНК союзних республік, народні комісаріати

Органи суду і прокуратури всіх рівнів

СРСР в 1928-1939 рр.

Перемога Й.Сталіна в боротьбі за владу. Сталінський план «соціалістичного будівництва»

Політичні дискусії 20-х років відобразили складний процес соціалістичного будівництва і гостру боротьбу за владу

Політичні опоненти Й.Сталіна були позбавлені влади

Й.Сталін здобув диктаторську владу в партії та державі

Починається радянська модернізація СРСР

